

Politiški oddelek.

Sprava na Kranjskem.

Na shodu katoliškega političnega društva v Ljubljani sprožil je drž. poslanec dr. Šušteršič misel, naj bi se slovenski stranki v deželnem zboru kranjskem združili v jedno stranko. Ta misel je obudila po vsem Slovenskem veliko senzacijo. Dotični odstavek Šušteršičevega govora slové:

„Sedanji tenotki so za razvoj Avstrije in njenih narodov velepomembni. Borba, ki se je pričela mej liberalnimi Nemci in Slovani, je velevažna in bo konec njen usoden in odločevalen za državo. Vnel se je namreč na vsej črti boj Slovanstva proti neopravičeni nadvladi Nemcev v avstrijski državi. Zato je opazati pri vseh slovanskih narodih v Avstriji, da se resno pripravljajo za to borbo in sicer s tem, da opuščajo mej seboj bratovske prepire ter se družijo v krepko, združeno vojno, složno v borbi proti zagrizenim, krivičnim nasprotnikom.

Tudi zastopniki Slovencev v državnem zboru so spoznali, da je v teh kritičnih razmerah nujna, najsvetejša domoljubna dolžnost, opustiti vse neplodne mejsebojne prepire ter združiti se v skupen klub, v katerem je celotno zastopan slovenski narod. Le tem potom je mogoče zastopnikom slovenskega naroda na Dunaju ugledno in vspešno zastopati svoj narod in njegove vsestranske koristi.

Ta zveza slovenskih državnih poslancev brez razlike strank pa ne more biti trajna, ako se nadaljuje brezoziren bratomoren boj mej strankama, kajti poslanci obeh strank ne morejo dalje časa ostati ravnodušni nasproti domačim borbam.

Govornik je rekel, da je njegovo nepremakljivo prepričanje, da se treba tudi Slovincem na Kranjskem, vzlasti v deželnem zboru združiti, ako hote v sedanjem za Slovanstvo sploh in posebe za Slovence usodne trenutku izvršiti svojo dolžnost nasproti samim sebi. Kar je bilo, to se mora pozabiti.

Prevažno je vprašanje o prihodnosti vseh Slovencev, da bi tega ne mogli storiti. Ako pomislimo le za trenotek na neznosne razmere naših slovenskih bratov izven Kranjske, in na škodo, katero vsled preprirov trpé tudi Slovenci na Kranjskem v vsakem oziru, tedaj nam se ne bo v tem prevažnem trenutku pretežko osebno žrtvovati in v korist skupnega naroda vse poskusiti, da se dožene tudi v kranjskem deželnem zboru sloga mej slovenskima strankama.

Ker pa katoliško-narodna stranka zastopa v deželnem zboru večino slovenskih volilcev, ima ona posebno odgovornost za prihodnost in zato je njene dolžnost, da prične poskuse za spravo razdvojenih bratov. Dr. Šušteršič je završil svoj velepomembni govor z zatrdilom, da je sedaj za Slovence kakor za Slovane v Avstriji sploh napočila nova doba, ako bodo znali izrabiti ugoden trenotek s tem, da se združijo v resno, skupno delo. Ako sedaj

ne porabijo tega momenta, je njih usoda zapečatená za daljšo prihodnost in ura, za tako akcijo sedaj zamujena, se na povrne več nobena. Govornik je sklenil z željo, da veliki, usodni dogodki najdejo Slovence kot narod zrelih mož, ki v teh kritičnih dneh umeva svojo važno nalogo, kot del Slovanstva v avstrijski državi ter se z mesebojno slogo pripravi na odločilno bitko bližnje prihodnosti.“

Vsak rodoljub mora želeti, da se ta na sebi lepa in za vse Slovanstvo prevažna misel uresniči. A v tem, ko vlada povsod le navdušenje, ga skoro ni čuti treznega glasu.

Slovenski stranki sta si stali že l. 1873. sovražni nasproti. Spoznavši žalostne posledice tistega boja, sta se združili, a ta jedinstvo je trajala le malo časa, največ zategadelj, ker dogovori niso bili jasni in točni, in le prezgodaj, že nekaj let po sklepu miru, se je zopet začel boj.

Na to zdi se nam da ni smeti pozabiti. Sloga mej obema strankama se lahko doseže, a skrbeti je, da bode imela v sebi jamstvo trajnosti, kajti sloga, ki bi tega ne imela, bi ne bila dosti vredna in bi pri prvi priliki razpadla.

Politični pregled.

Položaj. — Prvi znaki, da se je začela doba absolutizma, so se že pojavili. Vlada je čakala konca letošnjega zasedanja delegacij, potem pa začela vladati s pomočjo § 14. naše ustave, torej brez sodelovanja družega postavodajalnega faktorja. To delovanje je popolnoma nezakonito in protiustavno, ali vlada si drugače ni znala pomoči. S cesarsko naredbo na podlagi § 14 je vlada uveljavila v poslanski zbornici sprejeti a od gospodske zbornice še ne potrjeni načrt o podporah po ujmah oškodovanim okrajem a je dotične svote povišala skoro za milijon gold. Dalje si je na ta isti način dovolila šestmesečni budgetni provizorij in kontigent rekrutov za l. 1898., potem pa provizorno podaljšala nagodbo z Ogersko na jedno leto, dočim je krona določila svoto, po kateri se mej obe državni polovici razdeli prispevek k skupnim potrebščinam. Na ta način se je vlada za sedaj iznebila vseh skrbi. Način kakor je to storila, je jako priprost, a s tem si je vlada pomagala samo za trenotek, ne tudi za bodočnost. Z absolutizmom se ne da dolgo izhajati, zlasti ker je do meseca maja skleniti definitivno nagodbo z Ogersko in obnoviti vojni zakon za dobo 10 let. Vlada bode poskusila omogočiti zasedanje državnega zbora. Ker je to samo mogoče, če odnehajo Nemci od obstrukcije, namerava vlada ugoditi njihovim zahtevam, v kolikor upa, da se potem Čehi ne lotijo obstrukcije. V ta namen je zaključila zasedanje državnega zbora, ker se s tem odpravi sedanje, Nemcem jako neljubo predsedništvo, potem pa premeni Badenijeve jezikovne naredbe in sicer baje tako, da ostanejo naredbene določbe glede uradnega jezika neizpremenjene, premene se pa določke glede jezikovnega znanja uradnikov tako, da v nemških okrajih nekaterim procentom uradnikov ne bo potreba izkazati znanje češkega jezika, v čeških okrajih pa nekaterim procentom uradnikov ne bo treba izkazati znanje nemškega jezika. Na ta način upa vlada, da zadovolji Nemce, ne da ob enem razburi Čeha. Ako se Nemci pomirijo, skliče vlada meseca februarja ali marca državni zbor, če pa Nemci še ne odnehajo, hoče oktrojirati nov volilni red, po katerem bi zopet dež. zbori volili držaane poslance kakor pred letom 1873.